

La restauració dels bancs, del pedestal de la creu i del reclinatori

Jaume Vinyals i Rovira, membre del CREM

Arreglat el teulat, les parets i l'interior de l'església, s'havia de completar la feina restaurant el mobiliari intern de l'ermita, bàsicament vint-i-dos bancs molt malmesos (fot. 1 i 2) que es van netejar i arreglar. A més es va condicionar també el pedestal de la creu del Sant Crist i el reclinatori que, davant de la imatge, ajudava que l'estona de pregària fos menys sacrificada.

Fot. 1

Fot. 2

Per portar a terme aquesta tasca, molt entretinguda i empipadora, es va comptar amb l'ajut de tretze voluntaris del poble que de manera desinteressada es van posar sota la direcció de Dolors Martínez i Garcia, restauradora de mobles i professora de l'Espai de les Arts, de la Granja Soldevila per tal que, amb la seva experiència i guiatge, es comencés el treball de neteja tot seguint, com no podia ser d'altra manera, les pautes tècniques que cal emprar en aquests casos. Ella mateixa ens en dóna una explicació que a continuació transcrivim:

“El primer tractament que s’ha fet en cadascun dels objectes de fusta de l’església, com són els bancs, el pedestal del Sant Crist i el reclinatori, ha estat la neteja i el sanejament.

Posteriorment s’han restaurat totes aquelles zones malmeses: s’han tapat els forats dels corcs, s’han fet treballs de fusteria (encolar peces trencades, substituir fustes fetes malbé i fer peces que faltaven)... i com a final d’aquesta feina, s’han polit, tenyit i envernissat. En el cas dels bancs, també s’han restaurat tots els noms i, en el reclinatori, a part de la restauració, s’ha fet la tapisseria.

Val a dir que la fusta que s’ha necessitat per a la restauració ha estat molt important, ja que estava molt malmesa pel pas dels anys i les condicions atmosfèriques a les quals ha estat exposada. És per tot això i també pel significat pur de la restauració, que l’aspecte dels bancs, reclinatori, tarima i pedestal mantenen el seu esperit original.

El projecte de restauració ha estat liderat per mi, però la iniciativa ha estat possible gràcies a la col·laboració desinteressada d’un grup de voluntaris. La gran majoria d’ells ja tenien coneixements de restauració del moble i ha estat un gran plaer acompanyar-los en aquest projecte.

La suma dels esforços de tots ha fet possible que en 450 hores de dedicació, aquest projecte fos una realitat.

Val a dir que el bon humor i harmonia de les jornades han endolcit la dura feina i ben segur que això també s’haurà transmès en cadascun dels components restaurats”

Dolors Martínez Garcia
Restauradora de mobles i professora de
l'Espai de les Arts – Granja Soldevila

Santa Perpètua de Mogoda, novembre de 2011

Voluntaris de la restauració:

A dalt començant per l'esquerra: Vicenç Mestres, Rosa Parés, Martí Flores, Montserrat López, Anna Congost, Josep Llacer, Angelina Marcé i Joan Morral. A baix començant per l'esquerra: Jesús de Blas, Dolors Martínez, Albert Bonàs, Maribel Martínez i Vicenç Soley (fot 3).

L'origen dels bancs

Alguns dels bancs de l'església de Santiga són de la dècada dels quaranta del segle passat ja que, per causa de la guerra, es va cremar el cadiram antic que hi havia en el temple, juntament amb totes les imatges, entre les quals hi havia la de la Mare de Déu de Santiga del s. XI i altres talles d'èpoques posteriors, també es va cremar l'altar barroc del s. XVI.

Acabat aquell desgraciat episodi que va durar tres anys, per tal de condicionar novament el temple, el senyor rector va anar passant per totes les cases del veïnat de Santiga a demanar als seus estadants que l'ajudessin a posar bancs nous a l'església, cosa que varen fer.

D'aquesta manera cada família que va costejar-se el seu banc va poder escriure-hi el seu nom a la part de

dalt. Dits noms, no tots perquè alguns bancs no han arribat als nostres dies, s'han recompost gràcies a la restauració abans esmentada.

De bancs n'hi havia de tres classes diferents. Els més antics de principis dels quaranta (fot. 4) –curiosament de fusta més bona que els que es van fer amb posterioritat– són els bancs que porten els noms d'alguns dels caps de família d'aquell veïnat (fot. 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12 i 13).

Les famílies de Joan Folguera (can Mallol), Vicenç Guasch (can Font), Vicenç Barnola (can Barnola), Llorenç Sala (can Ferran) i potser algun altre, també hi tenien seients, que no han aparegut.

Una segona tongada de bancs, més amples i llargs, van construir-se cap a la dècada dels cinquanta i més endavant se n'hi van portar alguns de sobrers de

Fot. 4

Fig. 5. Antoni Baqué (can Lloberes)

Fig. 6. Didac Garcia (can Llobet)

Fig. 7. Jaume Fitè (can Rectoret 1)

Fig. 8. Jaume Fitè (can Rectoret 2)

Fig. 9. Joan Figueras (can Joandó)

Fig. 10. Joan Tort (can Targa)

Fig. 11. Joaquim Gusi (can Mallol)

Fig. 12. Meliton Puig (sagristà de Santiga)

Fig. 13. Ramon Solernou (masover del castell de Santiga)

Fot. 14

Fot. 15

l'església de Santa Perpètua (fot. 14 i 15).

El nom en el banc –de la família que l'havia pagat– indicava un dret de pertinença pel fet d'haver-lo finançat.

Encara hi ha gent d'aquella època que havia nascut i vivia a pagès que recorda que quan havien arribat tard a missa, la gent que ocupava el seu seient l'havia d'abandonar per fer lloc als seus propietaris.

Aleshores Santiga era un veral format per cases de pagès, més les que hi havia a la plaça acompanyant el castell i l'església.

La gent anava a missa cada diumenge, fes fred, calor o caigués aigua per l'amor de Déu. Alguns encara recorden, aleshores eren criatures, com amb el pare i la mare sortien de casa amb tota la quitxalla per anar cap a Santiga a peu.

I ja ens podem imaginar, en sortir de l'ofici religiós, com la devien fer petar davant de la porta de l'església o bé a la plaça. De què es parlava? Del temps, de les collites, de les festes que havien de venir, de les tradicions, de qui li tocava l'any següent ser l'administrador de la verge?

Fot. 16. Detall dels encintats, resultat final.

Fot. 17. Fotografia de Pere Riera - 1954

yava els seus pares a l'església i seia en aquells bancs avui restaurats anava creixent, en un altre sentit ben diferent, s'imposaven les pràctiques i els costums dels nous temps mentre Santiga perdia –i en altres indrets també– aquella particularitat de veïnatge tranquil i temorós de Déu.

Fotografies dels bancs: Josep Umbert Roca

Durant aquells primers anys després de la guerra i durant un parell de dècades més, Santiga va viure una renaixença religiosa molt pròpia d'aquells temps.

L'any 1954, pel mes de setembre als voltants de la festa de les mares de Déu trobades i amb motiu de l'Any Marià, a Santiga s'hi fa el primer Aplec que, a més de les cerimònies religioses en honor de la Verge, va incloure dues audicions de sardanes (fot. 16).

Per fer més solemne aquella devoció a la Mare de Déu, d'aquell 1954, l'eucaristia es va celebrar a la plaça, com ho demostra l'extraordinària fotografia del recordat Pere Riera (fot. 17).

I, l'any 1955, es beneeix una nova campana que porta per nom Maria, i que és apadrinada pel gran pintor Joan Vila-Puig i la seva esposa Maria Codina (fot. 18).

Aquestes manifestacions de caire pietós són alguns dels pocs records d'aquell temps ja passat i ben passat que anava teixint la vida d'aquella contrada i la de les famílies que hi vivien.

I mentre aquella canalla que acompanya

Fig. 18. Fotografia de Pere Riera - 1955